

49252412 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารจัดการวัด

พระครูปลัดพุทธิวัฒน์ โปธิกรพูนศิริ : ความแตกต่างการบริหารจัดการวัดราษฎร์และพระอารามหลวง ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 15. อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ และ อ.ดร.นุชนรา รัตนศิระประภา. 126 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารจัดการวัดราษฎร์ ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 2) การบริหารจัดการพระอารามหลวงในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 และ 3) ความแตกต่างระหว่างการบริหารจัดการวัดราษฎร์กับพระอารามหลวง ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 โดยใช้วัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 จำนวน 36 วัด เป็นหน่วยวิเคราะห์ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส พระภิกษุ และไวยาวัจกร รวมทั้งสิ้น 216 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2505 (แก้ไขตามความในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2535) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t- test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการของวัดราษฎร์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 15 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมและด้านการศาสนศึกษาอยู่ในระดับมาก และด้านการศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง

2. การบริหารจัดการของพระอารามหลวงในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 15 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมและด้านการศาสนศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับมาก

3. การบริหารจัดการของวัดกับพระอารามหลวงในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 15 มีผลการปฏิบัติงานแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของวัดราษฎร์ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของพระอารามหลวง

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

49252412 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORDS : THE TEMPLE MANAGEMENT

PHRAKHRUPALADPHUTTHIWAT PHOTHIKORPHUNSIRI : GENERAL AND ROYAL THAI TEMPLES MANAGEMENT IN THE 15th MONK GOVERNING BOARD. THESIS ADVISORS : ASST.PROF.PRASERT INTARAK, Ed.D. and NUCHNARA RATTANASRIRAPRAPH, Ph.D. 126 pp.

The purposes of this study were to determine : 1) the management of the general temples in the 15th monk governing board 2) the management of the Royal temples in the 15st monk governing board and 3) the difference of the temples management in the 15th monk governing board. The temples in the 15th monk governing board totally 36 temples were the unit of analysis. The respondents were abbot, assistant abbot, and the churchwarden, totally 216 respondents. The instrument for collecting the data was a questionnaire which formulated based on the temple management of Act. B.E. 2505. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The findings were as follows :

1. The management of the general temples in the 15th monk governing board temples in overall was rated at a high level. When considering in each aspect; the dissemination of religion principle and religion education were rated at a high level. For the education charitable was rated at a moderate level.

2. The management of Royal temples in the 15th monk governing board in overall were rated at a highest level. When considering in each aspect; the dissemination of religion principle and religion education were rated at a highest level. For the education charitable was rated at a high level.

3. There was a significant different between the management of the general temples and Royal temples at .01 level. While the general temples was lower than the Royal temples every aspects.

Department of Educational Administration Graduate School Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงจุดมุ่งหมายได้ด้วยดีเสมอมาเพราะได้รับความอนุเคราะห์เมตตาเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ชินะดังกูร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร และรองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา ที่ได้กรุณาให้ความรู้คำแนะนำที่ดี ช่วยเหลือเกื้อกูล ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดโดยไม่ขาดตกบกพร่อง รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ พระเดชพระคุณพระราชญาณวิไล วิ. เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อดสมุทรคามาราม พระมหาปราโมทย์ ปโมทิตโต ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อดสมุทรคามาราม พระมหาธรรมพงษ์ วัฒนวิโส ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อดสมุทรคามาราม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ ดร.จุฑารัตน์ นิรันดร์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระกระเทียม ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ พระเดชพระคุณเจ้าอาวาสวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร พระเดชพระคุณเจ้าอาวาสวัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร พระเดชพระคุณเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร พระเดชพระคุณเจ้าอาวาสวัดห้วยจรเข้มะเข้ จังหวัดนครปฐม พระเดชพระคุณเจ้าอาวาสวัดไผ่ล้อม จังหวัดนครปฐม พระเดชพระคุณวัดใหม่ปิ่นเกลียวทุกรูป ซึ่งได้มีเมตตาอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือวิจัย และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 26 โครงการพิเศษตามความร่วมมือ และนักศึกษาปริญญาเอกรุ่นพี่ทุกท่าน และผู้ที่ช่วยเหลือในครั้งนี สำหรับสิ่งดี ๆ ที่ให้ต่อกันเป็นมิตรภาพที่ดี มีน้ำใจให้อยู่เสมอ และความรู้สึกดี ๆ ที่มีให้ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้ที่ช่วยเหลืออนุเคราะห์ทั้งความรู้ความสามารถและทุนทรัพย์มาตลอด และเป็นกำลังใจในการพัฒนาต่อการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัยเสมอ ตลอดจนญาติพี่น้องและผู้ที่มีพระคุณทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบให้แด่โยมพ่อเรียบ โยมแม่ผัน ศรเกษตริน ตลอดถึงคณาจารย์ ผู้มีพระคุณ และเพื่อนที่ดีทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณา ความเมตตา ความรู้ ความสามารถ คำแนะนำที่ดี กำลังใจ และความ เป็นเพื่อนที่ดีอันงดงามยิ่ง ตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้